

De økonomiske konsekvenser af krisen – med fokus på lønudviklingen

Siden dansk økonomi blev lukket ned den 11. marts 2020 er der mere end 75.000, som har meldt sig arbejdsløse, og skønsmæssigt 270.000 lønmodtagere i mere end 20.000 private virksomheder er omfattet af muligheden for lønkompensation. Der er således allerede klare tegn på, at dansk økonomi, ligesom andre økonomier, vil blive hårdt ramt af coronakrisen.

Ref. KAK/-

15.04.2020

Der er i øjeblikket meget stor usikkerhed omkring, hvor kraftigt den økonomiske recession bliver, og hvor længe den vil vare ved.

Der opereres typisk med 3 scenarier. I den ene ende et optimistisk såkaldt *V-scenarie*, hvor recessionen indledningsvist rammer hårdt, men både dansk økonomi og verdensøkonomien retter sig hurtigt op igennem. I den anden ende et dystert *L-scenarie*, hvor både dansk økonomi og verdensøkonomien rammes hårdt, dybt og langvarigt af den økonomiske recession og hvor det vil tage flere år, inden økonomien er tilbage i fulde omdrejninger. Imellem disse scenarier ligger det såkaldte *U-scenarie*, hvor den økonomiske aktivitet vil være underdrejet gennem resten af 2020, og først et stykke ind i 2021 vil økonomien så småt komme op i fulde omdrejninger igen.

Den faldende beskæftigelse og stigende ledighed indebærer, at arbejdskraftsreserven øges, hvilket alt andet lige dæmper lønudviklingen på, i første omgang, det private arbejdsmarked.

Akademikerne skønner pt., at den private lønudvikling i det midterste U-scenarie vil ligge på 1 – 1½ procent i 2020, hvilket er omkring 1½ procent under den tidligere forventning til lønudviklingen.

Den private lønudvikling har stor betydning for lønudviklingen i staten, kommuner og regioner igennem reguleringsordningen. Den forventede markant lavere private lønudvikling i resten af 2020 betyder, at udmøntningen fra reguleringsordningen på hele det offentlige vil være en del lavere end forventningen var, da aftalen blev indgået ved OK18.

På det statslige område er der en betydelig risiko for, at lønningerne i princippet burde sættes ned den 1. februar 2021, som følge af forventningen til en stor negativ udmøntning fra reguleringsordningen. I U-scenariet skønner Akademikerne, at reguleringsordningen udmøntrer negativt med 1,1-1,4 pct. point den 1. februar 2021, hvilket overstiger de aftalte forbedringer på 0,68 pct. Dermed er der en risiko for, at de statslige lønninger kan sættes ned med op mod 0,7 pct.

Det skal dog bemærkes, at det både ved OK11 og OK13, også var tilfældet, at lønnen skulle have været sat ned, men her blev de negative udmøntninger neutraliseret. Til gengæld blev gælden ført med ind i næste overenskomstperiode. Så selvom de statsansatte ikke bliver sat ned i løn 1. februar 2021, så kan overens-

komstforhandlingerne begynde med et betragteligt underskud, der skal finansieres i den kommende overenskomstperiode.

På det kommunale og regionale område vurderes det ligeledes, at der er risiko for et betydeligt underskud, når overenskomstforhandlingerne i 2021 begynder. Det skønnes, at der kan være udsigt til et underskud på mellem ½ og 1½ pct. Her sker udmøntningen fra reguleringsordningen først i oktober 2021. Reguleringen pr. 1. oktober 2020, bliver opgjort i forhold til lønudviklingen i 2., 3. og 4. kvartal 2019 samt 1. kvartal 2020 (februar-lønnen) og denne vil derfor ikke være påvirket af krisen.

I U-scenariet skønnes det, at den private lønudvikling først vil tiltage gennem 2021 og 2022, og at der først i 2023-24 kan forventes mere "normale" lønstigningstakter på det private arbejdsmarked. Det vil som nævnt også have en stor betydning for lønudviklingen i den offentlige sektor.

I lyset af den store usikkerhed omkring den fremadrettede økonomiske udvikling, er det vanskeligt at spå om rammens størrelse ved overenskomstforhandlingerne i 2021, men der er en risiko for, at rammen vil være betydelig mindre end ved OK15 og OK18. Som følge heraf foretages der for nærværende ligeledes overvejelser om hvorvidt overenskomstperiodens længde kunne reduceres således at forhandlingerne kunne genoptages og gennemføres på et tidspunkt, hvor de økonomiske rammer er blevet normaliseret.